Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

LAW

PAPER–III

OCT–11/16

Roll No. ☐☐☐☐☐
(In figures as in Admit Card)

Roll. No. ....

....
(in words)

Name of the Areas/Section (if any)..................

Time Allowed : 2-1/2 hours] **[Maximum Marks : 200**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronic Devices is prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.
10. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of Questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.
૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.
૩. ટૂંકનોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.
૪. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.
૫. આ ઉત્તર પોથીમાં અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.
૬. આ ઉત્તર પોથીમાં ક્યાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોક્કસ નિશાની કરી હશે તો તમને આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ગણવામાં આવશે.
૭. કેલક્યુલેટર અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સાધનોનો ઉપયોગ કરવો નહીં.
૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.
૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તર પોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.
૧૦. પ્રશ્નપત્રના પ્રશ્નોમાં ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષાંતરમાં કોઈ વિસંગતિ જોવા મળશે તો અંગ્રેજી અર્થને જ માન્ય ગણવામાં આવશે.

FOR OFFICE USE ONLY
MARKS OBTAINED

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1.		11.	
2.		12.	
3.		13.	
4.		14.	
5.		15.	
6.		16.	
7.		17.	
8.		18.	
9.		19.	
10.			

Total Marks obtained ....

Signature of the co-ordinator ....
(Evaluation)

SEAL

LAW — કાયદો

PAPER III — પેપર III

Note : This paper contains **FOUR** Sections. You are required to attempt **ALL** of them.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં ચાર વિભાગો છે. તમારે બધા વિભાગોના પ્રશ્નોના જવાબો લખવાના છે.

SECTION I

વિભાગ I

Note : Answer both the questions (Q. No. **1** and Q. No. **2**) of the same elective in **500** words each. (2×20=40)

નોંધ : નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (પ્ર. ૧ અને પ્ર. ૨) દરેક પ્રશ્નનો જવાબ ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)

1. Discuss in the light of decided cases where Supreme Court of India, over the years, has made non-enforceable Directive Principles of State Policy as enforceable Fundamental Rights.

નિર્ણીત ચૂકાદાઓના પ્રકાશમાં ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના સમયકાળના વર્ષો દરમ્યાન અપાલનયોગ્ય રાજયનીતીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને પાલનયોગ્ય મૂળભૂત અધિકારોમાં પરીવર્તિત કર્યા છે ચર્ચો.

OR (અથવા)

Legislations such as those against Dowry deaths or Child marriage have made very little impact on the ground. Do you agree ? Reflect on the role of law in social transformation with reference to women and children.

દહેજમૃત્યુ અથવા બાળલગ્ન સંદર્ભેના કાયદાઓએ હકીકતમાં અત્યંત ઓછી અસર પાડી છે. શું તમે સંમત છો ? સ્ત્રીઓ અને બાળકોના વિશિષ્ટ સંદર્ભે સામાજિક પરિવર્તનમાં વિધિની ભૂમિકાની સમીક્ષા કરો.

2. "The scope of the principle of vicarious liability in criminal law is limited." Discuss.

''પ્રતિનિધિત્વથી જવાબદારીનો સિદ્ધાંત ફોજદારી કાયદામાં મર્યાદિત વિસ્તારમાં (ક્ષેત્રમાં) છે.'' ચર્ચો.

OR (અથવા)

Discuss in the light of recent controversy the jurisdictions and functions of Lokpal to effectively combat corruption in public sphere.

પ્રવર્તમાન વિવાદના પ્રકાશમાં લોકપાલના કાર્યક્ષેત્રો (હકુમતો) અને કાર્યોની જાહેર ક્ષેત્રમાં ભ્રષ્ટાચાર નિયંત્રણ સંદર્ભે અસરકારકતા ચર્ચો.

SECTION II

વિભાગ II

Note : Answer *all* the questions (Q. No. **3** to Q. No. **5**) in **300** words each. (3×15=45)

નોંધ : બધા જ પ્રશ્નો (૩ થી ૫) ના જવાબ દરેકનો ૩૦૦ શબ્દો સુધી લખો. (૩×૧૫=૪૫)

3. Discuss with decided cases liability of medical professionals for negligence under the Criminal Law and the Law of Torts.

ફોજદારી કાયદા અને અપકૃત્યોના કાયદા અન્વયે ઉપેક્ષા બદલ તબીબી વ્યાવસાયિકોની જવાબદારી નિર્ણીત ચુકાદાઓ સહિત ચર્ચો.

4. Discuss the doctrine of Ultra Vires under the Companies Act.

કંપની ધારા અન્વયે સત્તાબાહ્યતાનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.

5. Explain the International Instruments with regard to legal status of Refugees.

શરણાર્થીઓના કાનૂની દરજ્જા સંદર્ભે આંતરરાષ્ટ્રીય દસ્તાવેજો સમજાવો.

SECTION III

વિભાગ III

Note : Answer the following questions in **50** words each. Attempt *all* questions (Q. No. **6** to Q. No. **14**). (9×10=90)

નોંધ : નીચેના દરેક પ્રશ્નોના જવાબ ૫૦ શબ્દોમાં આપો. બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (પ્ર. ૬ થી ૧૪). (૯×૧૦=૯૦)

6. Define with illustrations, 'Criminal Misappropriation' and 'Criminal Breach to Trust' under the IPC, 1860.

ભારતીય દંડસંહિતા, ૧૮૬૦ અન્વયે ઉદાહરણો ટાંકીને 'ગુનાહિત ઉચાપત' અને 'ગુનાહિત વિશ્વાસ ભંગ' સમજાવો.

7. Discuss the functions of Election Commission.

ચૂંટણીપંચના કાર્યો સમજાવો.

8. Do you agree that Section 138-A of the Negotiable Instruments Act has resulted in Criminal liability ?

શું તમે સંમત છો કે પરક્રામ્ય લેખોનો અધિનિયમની કલમ ૧૩૮–અ ગુનાહિત જવાબદારીમાં પરિણમી છે ?

9. Explain 'Environmental Impact Assessment'.
'પર્યાવરણીય અસર મૂલ્યાંકન' સમજાવો.

10. Discuss the doctrine of Indoor Management under the Companies Act.
કંપની ધારા હેઠળ 'આંતરિક વહીવટ' નો સિદ્ધાંત સમજાવો.

11. Discuss passing of property in goods from seller to buyer in case of ascertained and unascertained goods.
નિર્દિષ્ટ અને અનિર્દિષ્ટ માલની બાબતમાં વેચનારમાંથી ખરીદનારમાં માલનો માલિકી હકક કયારે તબદીલ થાય તેની ચર્ચા કરો.

12. Discuss 'deficiency in service' under the Consumer Protection Act, 1986.
ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ હેઠળ 'સેવાની ખામી' ની ચર્ચા કરો.

13. Define 'Culpable Homicide' and distinguish it from murder.
સાપરાધ મનુષ્યવધની વ્યાખ્યા આપો અને સાપરાધ મનુષ્યવધ અને ખૂન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

14. Explain the emerging trends of Absolute Liability in India.
ભારતમાં સંપૂર્ણ જવાબદારીના સિદ્ધાંતમાં ઉદીયમાન નવા પ્રવાહોની ચર્ચા કરો.

SECTION IV

વિભાગ IV

Note : Read the following paragraph and answer questions (Q. No. **15** to Q. No. **19**) given below in **30** words each. Attempt *all* questions.

(5×5=25)

નોંધ : નીચેનો પેરાગ્રાફ વાંચો અને નીચે આપેલા બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નનો જવાબ ૩૦ શબ્દોમાં આપો. (પ્ર. ૧૫ થી પ્ર. ૧૯). (૫×૫=૨૫)

After 1980 the Court has changed its direction to securing the rights of citizens from arbitrary actions of the executive and creating a human rights jurisdiction by an enlarged meaning of Article 14 (the right to equality) and Article 21 (the right to life and personal freedom). Between them the court has for all practical purposes introduced the "due process provision" in the Indian Constitution in such matters.

In the so-called public interest litigations (PILs) the court freely decrees rules of conduct for Government and public authorities which are akin to legislation and oversees their working. To give a few examples : the court in the interest of clean environment has ordered and supervised the use of clean fuel for vehicles in New Delhi; it has framed schemes of admission in educational institutions throughout India, and made the right to education into a fundamental right from a directive of state policy, and made guidelines to be adopted by public institutions for controlling sexual harassment of women in workplaces.

The jurisdictional peg on which it is done so is that such matters affect "the life" of the citizen under Article 21 of the Constitution. Its justification is that the other branches of Government have failed or are indifferent to the

solution of the problems. In such matters, the Court is acting in advance of the political branches of the Government.

By and large such orders have been considered necessary and welcomed by the public, but the question which arises is—Can judges ignore the separation of powers in the Constitution and become administrators, and do they have the competence to make policy choices and run administration ? Legislatures and Government can be made accountable for their legislation and actions by the electorate if they err....

''૧૯૮૦ પછી વહીવટીતંત્રના આપખુદ કૃત્યોમાંથી નાગરિકોના અધિકારોનું રક્ષણ કરવા માટે અદાલતે તેની દિશા બદલી છે અને અનુચ્છેદ ૧૪ (સમાનતાનો અધિકાર) અને અનુચ્છેદ ૨૧ (જીવન અને અંગત સ્વાતંત્ર્યનો અધિકાર) નું વિશાળ અર્થઘટન કરી માનવ અધિકારોના વિધિશાસ્ત્રનું નિર્માણ કર્યું છે. આ બંનેમાં અદાલતે તમામ વ્યાવહારિક હેતુઓ સર ''વાજબી પ્રક્રિયા જોગવાઈ'' ભારતના બંધારણમાં આવા પ્રકારની બાબતો માટે સમાવિષ્ટ કરી છે. કહેવાતાં સામાજિક હિત વિવાદોમાં (PILs) અદાલતે છુટથી, સરકાર અને જાહેર સત્તાધિકારીઓ માટે આચારના નિયમો અંગેના હુકમનામાઓ કર્યા છે જે વૈધાનિકતંત્રના જેવા છે અને તેમના કાર્યની દેખરેખ રાખી છે. થોડાંક ઉદાહરણો આપીએ તો : સ્વચ્છ પર્યાવરણના હેતુસર અદાલતે નવી દિલ્હીમાં વાહનોમાં સ્વચ્છ બળતણ વપરાવા અંગે હુકમ કર્યા છે અને તેની દેખરેખ રાખી છે, આખા ભારતમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનાં પ્રવેશો અંગેની યોજનાઓ ઘડી છે અને રાજયનીતીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંત તરીકે શિક્ષણના અધિકારને મૂળભૂત અધિકાર તરીકે પરિવર્તિત કર્યો છે તથા કામના સ્થળોએ સ્ત્રીઓની થતી જાતીય સતામણી અટકાવવા માટે જાહેર સંસ્થાઓએ અપનાવવાની માર્ગદર્શિકાઓ બનાવી છે.

જે હકૂમતની ખૂંટી ઉપર આમ કરવામાં આવ્યું છે તેના કારણમાં આવી બાબતો બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૧ અન્વયેના નાગરિકના ''જીવનના અધિકાર'' ને સ્પર્શતી હોય છે તે છે. તેની વાજબી ઠરાવવા પાછળનું કારણ એ છે કે સરકારના અન્ય તંત્રો, સમસ્યાઓના નિરાકરણ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે અથવા આવી સમસ્યાઓના નિરાકરણ માટે સરકારના તંત્રો બેપરવા છે. આવી બાબતોમાં સરકારના રાજકીય તંત્રો કરતાં અદાલત વધુ આગળ સક્રિય છે.

સામાન્ય રીતે આવા હુકમો આવશ્યક ગણાયા છે અને સામાન્ય જનતાએ આવકાર્યા છે પરંતુ પ્રશ્ન એ ઊભો થાય છે કે શું ન્યાયાધીશો બંધારણમાંના સત્તા વિભાજનને અવગણી શકે અને પોતે વહીવટદારો બને અને શું તેઓ નીતીની પસંદગીઓ કરવા માટે અને વહીવટ કરવા માટે સક્ષમતા ધરાવે છે ? વૈધાનિક તંત્રો અને સરકાર જો ક્ષતિ કરે તો મતદાર વર્ગ, તેમના વિધાનોને અને કૃત્યોને માટે તેમને ઉત્તરદાયી બનાવી શકે છે.''

15. Briefly explain the purpose for which "due process provision" was introduced in the Indian Constitution.

ભારતના બંધારણમાં ''વાજબી પ્રક્રિયાની જોગવાઈ'' આમેજ કરવાનો હેતુ સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

16. Mention some areas in which the court has decreed rules of conduct for the Government.

સરકારના વર્તન માટે અદાલતે ઠરાવેલા અમુક ક્ષેત્રોમાંના નિયમો જણાવો.

17. What justification is given by the court for acting in the fields belonging to the Legislature and Executive ?
વૈધાનિકતંત્ર અને વહીવટીતંત્રને લગતા ક્ષેત્રોમાં અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા કૃત્યોને વાજબી ઠરાવવા કયું કારણ અદાલતે આપ્યું છે ?

18. Is the court competent to make policy choices by ignoring the principle of separation of powers under the Constitution of India ?
શું ભારતીય બંધારણ અન્વયેના સત્તા વિભાજનને અવગણી અદાલત નીતી પસંદગીઓ કરવા સક્ષમ છે ?

19. Give appropriate title to the passage.
પેરાગ્રાફને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

ROUGH WORK

SEAL